

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Snillet gård friluftsbarnehage AS
v/daglig leder Marit Berg

N-7074 SPONGDAL

Vår saksbehandler
Thea Berg Lauvsnes

Vår ref.
16/25453/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
11.10.2016

Snillet gård friluftsbarnehage - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler – varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 14. september 2016 tilsyn ved Snillet gård friluftsbarnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Snillet gård friluftsbarnehage har etablert et internkontrollsystem for å ivareta forskriftens bestemmelser. Hovedinntrykket fra tilsynet er at barnas miljø, helse og sikkerhet i stor grad er ivaretatt ved barnehagen. Barnehagen mangler delvis dokumentasjon på at systemet etterlevs i praksis og på at det er gjennomført risikovurderinger som grunnlag for etablerte rutiner. Det mangler også en vedlikeholdsplan for bygningen og uteområdet. Det ble avdekket avvik på sikkerhetsforhold på barnas innelekeområde.

Det ble ved tilsynet registrert 3 avvik og 2 merknader.

- Avvik 1:** Barnehagen har ikke gjennomført risikovurderinger som grunnlag for etablerte rutiner.
- Avvik 2:** Kjøkkenet er ikke tilstrekkelig barnesikkert.
- Avvik 3:** Barnehagen mangler en vedlikeholdsplan.

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik.

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 16. desember 2016** på at avvikene er rettet.

2. Beskrivelse av Snillet gård friluftsbarnehage.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Snillet gård friluftsbarnehage er en privat barnehage med to avdelinger. Ved tilsynet hadde barnehagen 20 store barn og 12 småbarn. Barnehagen vektlegger friluftsliv og uteaktiviteter, og har en utebase i nærheten av gården med varmestue og gapahuk.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på internkontroll og avvikshåndtering (jf § 4) samt dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14).

Tilsynet ble gjennomført ved gjennomgang av dokumentasjon med ledelsen i barnehagen, intervju av to ansatte, samt befarings av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Årsjul Snillet gård friluftsbarnehage
- Internkontrollsystem HMS
- HMS tur og uteplassen

Deltakere ved tilsynet:

Marit Berg, daglig leder Snillet gård friluftsbarnehage
Anita Binde, pedagogisk leder og vikar for daglig leder Snillet gård friluftsbarnehage
Kim Kvamstad-Lervold, utepedagog Snillet gård friluftsbarnehage
Tonje B. Johansen, barnehagelærer Snillet gård friluftsbarnehage
Rune Berg, rådgiver Miljøenheten
Thea Berg Lauvsnes, rådgiver Miljøenheten

3.1 Internkontrollsystemet generelt

Merknad 1: Barnehagens ledelse bør ifm. overgangen til Mentor gå systematisk gjennom forskriften og veilederen "Miljø og helse i barnehagen", og sikre at alle tema er ivaretatt ved barnehagen.

Observasjoner

Barnehagen har et internkontrollsystem som sammen med intranett fungerer som system og skriftlig informasjonskanal med ansatte i hverdagen. Barnehagen har nylig anskaffet verktøyet PBL Mentor, inkludert system for avviksmelding og – håndtering. Dette er ikke implementert enda, men det ble opplyst at ledelsen skal jobbe med gjennomgang av internkontrollsystemet og innføring av Mentor utover høsten. Ledelsen føler stort behov for å etablere et nytt system som i større grad er tilpasset driften. Ledelsen er kjent med ny veileder til forskriften, men har ikke gått gjennom denne for å kontrollere at alt er ivaretatt ved barnehagen.

Vurdering

Vårt inntrykk fra tilsynet er at barnehagen i stor grad har et internkontrollsystem som ivaretar forskriftens krav, men at det er noe svakt på å dokumentere praksis. Dette gjelder f. eks manglende utkvittering på kvitteringslister IK-mat, utkvittering av årshjul osv. Vi forventer at implementeringen av Mentor vil dokumentere praksis i større grad enn nåværende system. I den sammenheng bør også barnehagen gå grundig gjennom veileder til forskriften for å sikre seg at barnehagen ivaretar alle tema. Barnehagen skal kunne dokumentere dette, og videre ha

dokumentasjon på at systemet brukes i praksis. Barnehagen mangler skriftliggjøring av enkelte rutiner, som smittevern og regler ved sykdom.

3.2. Internkontroll – avvikshåndtering

Merknad 2: Barnehagen bør gå gjennom rutinen for avvikshåndtering og implementere denne i den daglige driften. Alle ansatte skal være kjent med hvordan alle typer avvik og mangler skal meldes, dokumenteres og håndteres.

Observasjoner

Barnehagen har en skriftlig rutine for håndtering av avvik med tilhørende avviksskjema, men denne rutinen etterleves delvis. Skader på barn som krever oppfølging av lege føres på avviksskjema og meldes til forsikringsselskapet, mens bygningsmessige avvik, feil og mangler i hovedsak meldes leder på SMS. Avvik på rutiner skal ifølge avviksrutinen meldes, men det kom ved tilsynet fram at det sjelden gjøres i praksis. Småskader og/eller nestenulykker registreres ikke.

Vurdering

Vårt inntrykk fra tilsynet er at avvik i stor grad fanges opp og rettes ved barnehagen, men at dette i liten grad dokumenteres. Den skriftlige rutinen som beskriver avvikshåndteringen følges bare delvis i praksis.

Alle virksomheter skal ha rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik fra helse, miljø og sikkerhetslovgivningen. Dette er et krav i regelverket, jf § 5.7 i internkontrollforskriften. Avvikshåndteringen skal være skriftlig. Brudd på lovgivningen og viktige rutiner er klare avvik, men også andre uønskede hendelser og nestenulykker skal vurderes, selv om det gikk bra denne gangen. Barnehagen bør sammen med personalet definere hva som menes med et avvik ved Snillet gård friluftsbarnehage, og ved behov oppdatere avviksrutinen. Oversikten over avvik (uønskede hendelser) er en del av dokumentasjonen som må legges til grunn ved risikovurderingene i egen virksomhet.

3.3 Risikovurderinger for å ivareta barnas sikkerhet

Avvik 1: Barnehagen har ikke gjennomført risikovurderinger som grunnlag for etablerte rutiner.

Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger for situasjoner og aktiviteter som medfører risiko for barneulykker. Dette innebærer en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risiko.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4, 7 og 14.

Observasjoner

Barnehagen har tenkt mye på risiko ved utarbeidelsen av rutiner, og har i systemet en kartlegging av risikoforhold. Utover dette er ikke risikovurderinger gjennomført på en systematisk måte som grunnlag for egne rutiner, og ikke alle risikoforhold er vurdert. Ledelsen har planlagt å jobbe med dette ved revisjon av systemet og innføring av Mentor.

Vurdering

Samtalen ved tilsynet viser at ledelsen og de ansatte har tenker og diskuterer mye rundt risikovurdering av forhold med betydning for barnas sikkerhet. Disse vurderingene er imidlertid ikke oppsummert og dokumentert, og barnehagen kan ikke vise at risikovurderinger av ulike områder og aktiviteter er lagt til grunn for de etablerte rutinene i barnehagen.

Om risikovurderinger

Kunnskap om risiko gir barnehagen et bedre grunnlag for å treffe viktige beslutninger gjennom å gjennomføre tiltak som minsker risikoen eller fjerner farene. Barnehagens internkontrollsystem skal beskrive systematiske tiltak som sikrer at forskriften overholdes. Dette innebærer også en risikovurdering av forhold som har betydning for barnas helse og miljø. En risikovurdering innebærer å:

1. Identifisere aktiviteter som kan innebære risiko for barnas sikkerhet og helse.
2. Identifisere hva slags farer (uønskede hendelser) som er forbundet med de ulike aktivitetene og årsaken til disse (en fare kan ha flere årsaker).
3. Vurdere sannsynligheten for at farene inntreffer ved de ulike aktivitetene.
4. Vurdere konsekvensen (alvorligheten) ved faren.
5. Beskrive hvilke rutiner som er etablert, eller må etableres, for å redusere sannsynligheten for at faren inntreffer og rutiner som beskriver hvordan konsekvensen av faren kan reduseres.

Alle forhold som har betydning for barnas helse og miljø skal i følge veileder til forskriften risikovurderes. Vi har ved dette tilsynet begrenset oss til barnas sikkerhet. Det innebærer en forventning om at det er gjennomført en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å eliminere eller redusere risikoen for ulykker til et akseptabelt nivå. Det er mange måter å gjennomføre risikovurderinger på. Miljøenheten anbefaler en systematisk tilnærming:

- Dere må ha kjennskap til de ulike aktivitetene som utøves ved barnehagen. Ta gjerne utgangspunkt i dagsrytmen og årshjulet til barnehagen og kartlegg alle aktivitetene. Dette kan være utelek, innelek, hente/bringe situasjoner, turer, matlaging, med mer.
- Videre må det beskrives hva slags farer (uønskede hendelser) som er forbundet med de ulike aktivitetene og hva som forårsaker disse. Eksempelvis kan en fare ved utelek være fall fra stor høyde. Årsaken til at denne faren inntreffer kan være flere, for eksempel som følge av fall fra høye innretninger man kan klatre på (lekeapparat) eller som følge av klatring i trær.
- Når farene er listet opp og årsaken er beskrevet, er neste steg å vurdere risiko. Hvor sannsynlig er det at denne uønskede hendelsen inntreffer hos oss og hvor alvorlig er konsekvensene? På dette punktet kan det også være nødvendig å se litt på avvikshistorikken til barnehagen samt erfaringer gjort av andre barnehager.
- Når man har identifisert de farene med størst risiko, er det viktig å iverksette tiltak for å redusere risikoen. Dette kan være tiltak som at en risikovurdering må utføres i forkant for hver aktivitet som er identifisert med høy risiko, utarbeiding av nye instruksjoner og sjekklister, revidering av eksisterende rutiner, plan for opplæring, fysisk sikring etc. Disse tiltakene må beskrives, gjerne i en handlingsplan, med tildeling av ansvarlig ansatt for gjennomføring og tidsfrist.

Miljøenheten påpeker at det ikke er meningen dere skal risikovurdere enhver hendelse på et hvert

sted, men holde fokuset på de relevante farene som kan oppstå i den daglige driften. Har man gjort et systematisk og godt arbeid med risikovurderingen vil den også kunne overføres til en rekke andre aktiviteter som ikke direkte er blitt risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret.

3.2. Sikkerhet for barn på innelekeområdet

Avvik 2: Kjøkkenet er ikke tilstrekkelig barnesikret.

Komfyren må sikres med kasserollevern og sikring av ovnsdøren.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner

Befaringen av barnehagens lokaler avdekket forhold som kan medføre risiko for ulykker; Dette gjaldt manglende barnesikring av komfyren på kjøkkenet.

Vurdering

Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Komfyren på kjøkkenet medfører fare for brannskade/skåldefare, og må barnesikres.

3.3. Vedlikehold

Avvik 3: Barnehagen mangler en vedlikeholdsplan.

Det må utarbeides vedlikeholdsplan for bygningen og uteområdet.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 13.

Observasjoner

Barnehagen leier bygningen og uteområdet av gårdseier, og har en kortsiktig vedlikeholdsplan for de neste par årene. Denne går gjennom på personalmøtene, og barnehagen gjør en del arbeid selv. Langsiktig vedlikeholdsplan er etterspurt hos utleier, men det er ikke helt avklart hva som er barnehagens ansvar og utleiers ansvar.

Vurdering

Barnehagen er i gang med planlegging av regelmessig og langsiktig vedlikehold. Dette er imidlertid i liten grad skriftliggjort i en mer forpliktende plan. Dette må utarbeides og legges fram for Miljøenheten. Det er viktig at ansvarsforholdene mellom barnehagen og utleier er tydelig avklart. Med vedlikehold menes tiltak for å opprettholde teknisk og funksjonell standard. Et planlagt, forebyggende vedlikehold er avgjørende for at barnehagebygningen med installasjoner skal fungere som forutsatt i sin levetid. Det er i denne sammenheng viktig at vedlikeholdet av barnehagen skjer i henhold til en plan som sikrer at miljøet til enhver tid er i samsvar med forskriftens krav.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med

veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Thea Berg Lauvsnes
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift